

Kommunfullmäktige

Revisorernas redogörelse för år 2023

Revisionens inriktning och genomförande

I enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente lämnar vi följande redogörelse för vår granskning.

Vi har granskat den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed i kommunal verksamhet. Vi har prövat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom styrelsen och nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har baserats på en bedömning av risk och väsentlighet omsatt i en fastställd revisionsplan.

De granskningar som har gjorts har sammanställts i särskilda revisionsrapporter som under hand lämnats till berörda.

Revisorerna har vid granskningen biträtts av KPMG.

Sammanfattande resultat från revisionsrapporter

Sammanfattande resultat från följande revisionsrapporter redovisas nedan:

<i>Avsnitt</i>	<i>Rapport</i>
1.1	Grundläggande granskning – kommunstyrelsen
1.2	Granskning av näringslivsarbetet
1.3	Förstudie – investeringar
1.4	Granskning av beredskap för bostäder
1.5	Granskning av tjänstebilar
1.6	Uppföljande granskning av grundskolans måluppfyllelse
1.7	Översiktlig granskning av delårsbokslut per 2023-08-31
1.8	Granskning av bokslut och årsredovisning per 2023-12-31

Rapporterna finns i sin helhet på Ånge kommuns hemsida, www.ange.se

1.1 Grundläggande granskning – kommunstyrelsen

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen bör se över arbetet med målstyrning och uppföljning, främst kopplat till att upprätta tydliga bedömningsgrunder för måluppfyllelse. Gällande ekonomistyrning anser vi att kommunstyrelsen vid redovisade och prognostiserade underskott bör se över möjligheter att vidta åtgärder för att bidra till att kommunen når en ekonomi i balans. Vi ser även utrymme för förbättring vad gäller uppföljning av internkontroll.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Överväga att se över styrmodellen för att tydliggöra målstyrning.
- Tydliggöra vad som ska uppnås kopplat till kvalitetsfaktorerna samt säkerställa att utfallet kan bedömas i uppföljning.
- Se över arbetet med målstyrning för att säkerställa att lämpliga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse genomförs.
- Vid underskott vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
- Se över möjligheter att alltid vidta åtgärder vid identifierade avvikelser i uppföljning av intern kontroll.
- Säkerställa att vidtagna åtgärder får avsedd effekt.

1.2 Granskning av näringslivsarbetet

Syftet med granskningen var att bedöma styrningen mot de fokusområden och prioriteringar som anges i budgeten.

Sammanfattning

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen i huvudsak har en ändamålsenlig styrning mot de fokusområden och prioriteringar som anges i kommunfullmäktiges budget. Vår bedömning bygger vi på att det finns en tydlig ambition i de mål och prioriteringar som också är väl kända och utgör utgångspunkt för kommunens näringslivsarbete. Vi konstaterar att det under år 2022 har vidtagits ett antal åtgärder för att stärka förutsättningarna för näringslivet i Ånge kommun.

Vi bedömer dock att kommunstyrelsen bör konkretisera målsättningarna ytterligare samt följa upp måluppfyllelsen och analysera orsaker till utfallet i syfte att säkerställa att verkningsfulla åtgärder genomförs.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Ytterligare tydliggöra målens innebörd i syfte att möjliggöra prioritering av åtgärder samt möjliggöra tydlig uppföljning.
- Analysera utfall av undersökningar etc avseende företagens upplevelser av näringslivsklimatet i syfte att vid behov identifiera verkningsfulla åtgärder.
- Utveckla analys av måluppfyllelse, dels för tydlig återrapportering dels i syfte att vid behov identifiera verkningsfulla åtgärder.

1.3 Förstudie – investeringar

Syftet med förstudien var att undersöka vilka styrdokument som finns för genomförande av större investeringsprojekt.

Sammanfattning/kommentar

Utifrån vår förstudie, som är mycket begränsad, gör vi inga formella bedömningar.

Inledningsvis konstaterar vi att det inte är tillfredsställande att aktuella styrdokument inte finns publicerade på intranätet. En uppenbar risk är att efterlevnaden blir låg.

I investeringsregler från år 2018 finns en investeringsprocess beskriven. Processen innehåller kortfattade beskrivningar över olika moment och roller. Såsom vi tolkar ekonomiska avvikelser hanteras dessa olika beroende på när i processen den uppstår, samtidigt finns det utrymme att styra det genom att tilldelas befogenhet inom projektet. Det framgår inte heller tydligt när en ändring eller avvikelse behöver ett förnyat beslut av kommunfullmäktige. Vi ser inte heller att modellen ställer krav, eller ger stöd i form av mallar, på kalkyl för projektets olika delar som fullt ut möjliggör uppföljning och analyser. Vidare finns behov av att uppdatera investeringsreglerna utifrån den nya organisationen.

Baserat på vår förstudie ser vi ett behov av att utveckla investeringsprocessen i syftet att säkerställa styrning och uppföljning av investeringar. Ett förslag är att använda Kommunförbundet Västernorrlands projektmodell som utgångspunkt för det arbetet.

Vi uppfattar att ledningen i Ånge kommun genom att anställa en investeringskoordinator också sett behovet att förstärka styrning och ledning av investeringsprojekt.

1.4 Granskning av beredskap för bostäder

Syftet med granskningen har varit att säkerställa att det finns en tydlig process för beredskap för bostäder.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har säkerställt en tydlig process för beredskap för bostäder.

I flera styrdokument finns nedbrutna mål som kopplar an till bostadsbyggande men det saknas konkreta mål som direkt främjar bostadsbyggande.

Det uppges finnas ett antal byggbara tomter, men där kan detaljplanerna behöva anpassas till aktuella krav kopplat till lönsamhet i byggnation, vilket uppfattas vara en utmaning då personalstyrkan inte är komplett.

Av dokumentstudier framgår att de styrande dokumenten ger olika bild av om kommunens befolkning kommer öka eller minska. För att kunna arbeta med en effektiv planprocess behöver det finnas en samsyn gällande kommande utmaningar, så som hur befolkningen utvecklas. Detsamma gäller frågan om det råder ett underskott på bostäder eller inte.

Samarbetet med övriga fastighetsägare i kommunen uppfattas inte som särskilt utvecklat, dock finns det ett samarbete mellan kommunens samhällsbyggnadsförvaltning och det kommunala fastighetsbolaget Ånge Fastighets & Industri (ÅFA).

Nyckeltal tas fram och rapporteras till Boverket men används inte för regelbunden uppföljning av kommunens egen bostadsförsörjning. Den uppföljning som sker av bostadsförsörjningen är sparsamt förekommande.

Enligt vår bedömning så behöver ÅFA få ett tydligt uppdrag om vad som förväntas gällande fler lägenheter, om det är så att det är kommunens ambition att ÅFA ska tillgodose hela eller delar av det behov som förutses. Ett sådant beslut bör även omfatta en bedömning av ÅFA:s finansiella möjligheter inklusive en riskanalys för nedskrivningsbehov och ökad vakansgrad om befolkningsprognoserna inte infrias.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att det finns en samsyn av utmaningar och nuläge.
- Formulera mål för byggnation av bostäder i syfte att främja bostadsbyggande.
- Säkerställa att kommunkoncerngemensamma mål är kända i hela organisationen.
- Säkerställa en kontinuerligt dialog och uppföljning av de kommunkoncerngemensamma målen.
- Överväg att skapa ett mötesforum dedikerat för bostadsförsörjningsfrågor.
- Säkerställa att aktuell bostadsförsörjningsplan och översiktsplan beslutas om i närtid.
- Använd framtagna nyckeltal för att följa upp kommunens bostadsförsörjning.
- Utveckla samverkan med externa aktörer.

1.5 Granskning av tjänstebilar

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens styrning och uppföljning av användningen av tjänstebilar är tillräcklig.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens styrning och uppföljning av användningen av tjänstebilar delvis är tillräcklig.

Vi noterar att kommunen har styrdokument som i allt väsentligt reglerar användningen av tjänstebilar. Vi bedömer dock att det finns utrymme för förbättring vad gäller rutiner för att säkerställa att tjänstebilarna används ändamålsenligt, främst kopplat till körjournalssystemet. Vi bedömer att användningen av körjournalerna bör utvecklas för att kunna ge större möjligheter att kontrollera fordonsanvändningen.

Vidare bedömer vi att det finns brister i uppföljningen av användningen av tjänstebilar. Den nuvarande uppföljningen är händelsebaserad och kommunstyrelsen bör tillse att den i stället sker på ett systematiskt sätt. Vi menar att detta skulle innebära utökade möjligheter att identifiera eventuella avvikelser och då vidta åtgärder.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Revidera styrdokumenterna så att det tydligt framgår att tjänstebilar inte får användas i privat bruk.
- Se över och vidareutveckla körjournalssystemet så att det kopplas till personer.
- Utveckla innehållet i körjournaler.
- Tydliggöra ansvarsfördelningen och chefsansvaret kopplat till användning av tjänstebilar.
- Systematisera uppföljning av fordonsanvändning och avvikelshantering.

1.6 Uppföljande granskning av grundskolans måluppfyllelse

Granskningen syftade till att bedöma om beslutade åtgärder har vidtagits i enlighet med dåvarande utbildningsnämndens beslut.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att åtgärder delvis har vidtagits i enlighet med dåvarande utbildningsnämndens beslut.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen i Ånge kommun sedan januari 2023 är huvudman för utbildningen. Vi bedömer att ett antal åtgärder har vidtagits med anledning av dåvarande utbildningsnämndens beslut men att det finns utrymme för förbättring. Vi ser särskilt allvarligt på att kommunstyrelsen inte tar det ansvar som förväntas av en huvudman i det systematiska kvalitetsarbetet.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Kontinuerligt följa upp resursfördelningsmodellen och säkerställa att resurserna ger enheterna likvärdiga förutsättningar att verka för hög måluppfyllelse.
- Följa upp och utvärdera huruvida de nya rutinerna för enhetlig rapportering bidrar till effektiva och kvalitativa beslut.
- Följa upp och utvärdera behovet av att återinföra utvecklingsöverenskommelser med rektorer eller andra lösningar som kan fylla motsvarande behov.
- Följa upp och utvärdera huruvida vidtagna åtgärder med anledning av arbetet med särskilt stöd fått avsedd effekt.
- Säkerställa att huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete motsvarar lagens krav på uppföljning av mål angivna i skollagen och vid behov fatta beslut om riktade och kraftfulla åtgärder (4 kap. 3 och 7 §§ SkoL).

1.7 Översiktlig granskning av delårsrapport per 2023-08-31

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av kommunfullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Kommer kommunen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Sammanfattning

Slutsats – Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Slutsats – Balanskravsresultat

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i delårsrapporten, för att inte reglera det prognosticerade negativa balanskravsresultatet, inte överensstämmer med god ekonomisk hushållning.

1.8 Granskning av bokslut och årsredovisning per 2023-12-31

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Sammanfattning

Årsredovisningens räkenskaper

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter förutom de möjliga effekterna av gällande redovisning av leasingkontrakt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Övriga ej väsentliga iakttagelser:

- Kostnader bokförs för tidigt.
- Kommunen redovisar inte koncernkonto i bank korrekt.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer utifrån årsredovisning att erforderliga uppgifter framgår om när och hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Verka för att tydliggöra bedömningen av målen för god ekonomisk hushållning med målsatta kvalitetsmått samt tydligare utvärdering med aktuella utfall.
- Säkerställa att redovisningslagar och god redovisningssed följs.
- Genomföra en översyn av kommunens hyresavtal för att bedöma hur dessa redovisningsmässigt ska klassificeras.
- Tillse att kommunens koncernkonto i bank redovisas i sin helhet och att motsvarande skulder till koncernföretag bokförs.